

HNB

GUVERNER

Ur. br: 57/020/20-1/BV
Zagreb, 29. siječnja 2021.

SVIM KREDITNIM INSTITUCIJAMA
n/p Uprave

Predmet: Nadopuna supervizorskih očekivanja vezano uz klasifikaciju izloženosti kreditnih institucija prema klijentima na području za koje je Vlada Republike Hrvatske Odlukom proglasila katastrofu uzrokovanu potresom

Poštovani,

dana 4. siječnja 2021. zaprimili smo prijedlog Hrvatske udruge banaka koji je dopunjen 27. siječnja 2021. vezano uz klasificiranje izloženosti kreditnih institucija klijentima, pravnim i fizičkim osobama, koji na području za koje je Vlada Republike Hrvatske Odlukom o proglašenju katastrofe na području pogođenom potresom ("Narodne novine", br. 1/2021.), zbog posljedica razornog potresa od 29. prosinca 2020., ne mogu obavljati svoju poslovnu djelatnost ili im je mjesto stanovanja uništeno.

Slijedom tog prijedloga kojim kreditne institucije predlažu da se navedenim klijentima odobre odgode plaćanja, druge mjere restrukturiranja izloženosti ili nove izloženosti, ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- izloženosti prema tim klijentima na dan 31. prosinca 2020. nisu bile raspoređene u rizičnu skupinu B i C, odnosno nisu bile klasificirane kao neprihodujuće
- na dan odobrenja zahtjeva klijenti nisu bili u statusu neispunjavanja obveza, a osobito klijenti s materijalno značajnim obvezama nisu kasnili više od 90 dana
- stupanj oštećenja imovine (stanovanje ili u kojoj se obavlja djelatnost):
 1. neuporabljiva ("crvena" oznaka uporabljivosti nekretnine) – kreditna institucija može ponuditi klijentima moratorij u trajanju do 12 mjeseci
 2. privremeno neuporabljiva ("žuta" oznaka uporabljivosti nekretnine) – kreditna institucija može ponuditi klijentima moratorij u trajanju do 6 mjeseci
 3. u slučaju da u trenutku predavanja zahtjeva za moratorij nadležne službe nisu dodijelile oznake uporabljivosti nekretnine, na temelju procjene samoga klijenta kreditne institucije mogu klijentu ponuditi moratorij u trajanju do 6 mjeseci uz mogućnost produženja za sljedećih 6 mjeseci u slučaju naknadne ocjene neuporabljivosti nekretnine ("crvena" oznaka uporabljivosti nekretnine)

pri čemu se kod klasifikacije takvih izloženosti:

- trajanje novoodobrenih moratorija na temelju utjecaja ovog potresa na procjenu kreditnog rizika ne zbraja s trajanjem moratorija koji su odobreni u sklopu COVID-19 mjera i regulirani dosadašnjim okružnicama Hrvatske narodne banke
- iznimno od treće alineje, kreditne institucije mogu klijentima fizičkim i pravnim osobama na području pogođenom potresom koji nemaju neuporabljivo i privremeno neuporabljivo označenu nekretninu, ali čija su primanja smanjena ili onemogućena, odnosno čije je poslovanje pogođeno zbog posljedica potresa, ponuditi moratorij u trajanju do 6 mjeseci

- ugovaranje svih navedenih mjera kreditne institucije mogu ugovoriti s klijentima najkasnije do 30. lipnja 2021.

u nastavku iznosimo stajalište Hrvatske narodne banke (u nastavku teksta: HNB).

DOPUNA SUPERVIZORSKIH OČEKIVANJA

Nastavno na okružnicu Ur. broj: 348/020/20-03/BV, kojom su definirana supervizorska očekivanja koja je HNB objavio radi izbjegavanja negativnoga financijskog utjecaja na klijente koji su pogođeni razornim potresom od 22. ožujka 2020., ovim bismo vas putem željeli upoznati s dopunom supervizorskih očekivanja kojima se uvažavaju otežani uvjeti života i rada klijenata kreditnih institucija, a time i podmirivanja njihovih obveza prema kreditnim institucijama, zbog razornog potresa u Republici Hrvatskoj od 29. prosinca 2020. s epicentrom u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Razina štete i neposredne posljedice potresa toliko su velike da mogu rezultirati nemogućnošću redovitoga podmirivanja obveza, nedostatkom likvidnosti i dodatnim troškovima za brojne fizičke osobe i male i srednje poduzetnike, a niti veliki poduzetnici nisu izuzeti od mogućih većih poteškoća u poslovanju. Uloga kreditnih institucija u ovakvim situacijama u pravilu se očituje u kratkoročnim hitnim mjerama odobravanja moratorija / odgoda plaćanja i sličnih oblika restrukturiranja, kao i u odobravanju novih plasmana u cilju olakšavanja postojećih kratkoročnih likvidnosnih pritisaka kod klijenata s dugoročno održivim poslovanjem uz odgovarajuću razinu povijesnih podataka o bonitetu pojedinih kategorija izloženosti.

U tom smislu, HNB je odlučio proširiti obuhvat svojih supervizorskih očekivanja sljedećom dopunom. S obzirom na to da se navedeni prijedlog HUB-a zasniva na osnovnim principima nezakonodavnog moratorija kako slijedi:

- moratorij se temelji na nezakonodavnoj inicijativi određene kreditne institucije za olakšavanje otplate u sklopu programa provedbe moratorija na razini ciljano lokaliziranog skupa klijenata dogovorenog ili koordiniranog u okviru bankarskog sektora, na način da je sudjelovanje u programu provedbe moratorija otvoreno i da odgovarajuće kreditne institucije donose slične mjere za olakšavanje otplate u okviru tog programa
- moratorij se primjenjuje na veliku skupinu dužnika koji su unaprijed određeni na temelju širokog raspona kriterija, pri čemu bi svaki kriterij za određivanje područja primjene moratorija dužniku trebao omogućiti da iskoristi moratorij bez procjene njegove kreditne sposobnosti u trenutku odobravanja moratorija
- moratorijem su predviđeni jednaki uvjeti promjena u rasporedu plaćanja za sve izloženosti obuhvaćene moratorijem, čak i ako promjena moratorija nije obvezna za dužnike.

HNB smatra da takve mjere same po sebi ne dovode do promjene klasifikacije izloženosti prema definiciji restrukturiranja u skladu s člankom 47.b Uredbe (EU) br. 575/2013 niti utječu na to smatraju li se one restrukturiranjem kreditne izloženosti u skladu s člankom 178. stavkom 3. točkom (d) te Uredbe. Prema tome, primjena općeg moratorija ili druge mjere u okviru opisanog programa sama po sebi ne bi trebala dovesti do reklasifikacije izloženosti kao restrukturirane izloženosti (prihodujuće ili neprihodujuće) osim ako je izloženost već bila klasificirana kao restrukturirana u trenutku uvođenja mjera.

HNB očekuje da kreditne institucije na sve izloženosti odobrene u skladu s ovom Okružnicom primijene iznesena očekivanja u okružnici Ur. broj: 348/020/20-9/BV, a osobito:

- provođenje redovite procjene vjerojatnosti da dužnik neće uredno ispuniti svoje obveze (UTP kriteriji) tijekom trajanja mjere odobrene u skladu s ovom Okružnicom
- pravodobno određivanje i evidenciju svakoga znatnog povećanja kreditnog rizika dužnika (SICR) tijekom trajanja mjere koja je odobrena po ovoj Okružnici
- pravodobno određivanje umanjena vrijednosti i rezervacija po izloženostima odobrenima po ovoj Okružnici zasnovano na realističnim parametrima i pretpostavkama koje odražavaju postojeću situaciju i
- sustava upravljanja kreditnim rizikom koji omogućuju adekvatan nadzor nad svim bitnim elementima upravljanja kreditnim rizikom u postojećoj situaciji te prilagodbu strateških i poslovnih planova postojećoj situaciji.

Pri odobravanju drugih mjera restrukturiranja skrećemo pozornost i na izmjenu poreznog tretmana otpisa potraživanja koji se smatra porezno priznatim rashodom kreditne institucije prema kriterijima iz Zakona o porezu na dobit i provedbenim propisima, a što se može uzeti u obzir pri donošenju odluke o restrukturiranju potraživanja od klijenata.

Stoga HNB upućuje kreditne institucije da u cilju stabiliziranja financijskoga i socijalnog statusa svojih klijenata čije je stanovanje ili poslovanje ugroženo zbog razornog potresa 29. prosinca 2020. u Republici Hrvatskoj mogu u razdoblju do 30. lipnja 2021. poduzimati predložene mjere iz ove Okružnice uz uvjete navedene u njoj te iznimno na ovom Okružnicom opisani način klasificirati svoje postojeće i nove izloženosti. S obzirom na slijed negativnih okolnosti, prema kojemu su se nepogode dogodile jedna za drugom, na moratorije odobrene klijentima iz ovog potresom pogođenog područja ne primjenjuje se zahtjev iz izmijenjenih *EBA Smjernica o zakonodavnim i nezakonodavnim moratorijima na otplatu kredita koji se primjenjuju u kontekstu krize uzrokovane COVID-om 19 (EBA/GL/2020/15)* vezan uz ograničenje kumulativnog trajanja moratorija od devet mjeseci.

HNB će i nadalje prilagođavati, bude li potrebno, mjere usmjerene prema kreditnim institucijama, kako bi im omogućio odgovarajući pristup za redefiniranje poslovnog odnosa prema klijentima u ovim iznimnim okolnostima.

HNB od kreditnih institucija očekuje da dužnici i njihove izloženosti odobrene u skladu s ovom Okružnicom budu posebno označene u sustavima kreditne institucije kako bi ih se moglo pratiti i o njima izvješćivati. Kreditne institucije trebaju izvijestiti HNB o mjerama odobrenima u skladu s ovom Okružnicom sa stanjem na dan 31. ožujka 2021. i 30. lipnja 2021. Obrazac koji trebaju dostaviti nalazi se u Prilogu 1. ove Okružnice te ga trebaju dostaviti 30. travnja 2021. odnosno 31. srpnja 2021.

S poštovanjem,

Boris Vujčić
guverner